

Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR ze dne 31.05.1974, sp. zn. 2 Cz 10/74, ECLI:CZ:NS:1974:2.CZ.10.1974.1

Číslo: 39/1975

Právní věta: Za střet provozů dopravních prostředků ve smyslu ustanovení § 431 o. z. je třeba považovat i náraz jedoucího motorového vozidla do zastaveného motorového vozidla, které řidič uvedl do klidu nebo s nímž přerušil jízdu, ale nenechal je stát bez možnosti v případě potřeby zasáhnout, takže s tímto vozidlem nepřestal být účastníkem silničního provozu. /1/

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 31.05.1974

Spisová značka: 2 Cz 10/74

Číslo rozhodnutí: 39

Číslo sešitu: 9-10

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Doprava, Náhrada škody, Odpovědnost za škodu způsobenou provozem motorových prostředků

Předpisy: 40/1964 Sb. § 431 80/1966 Sb. 100/1975 Sb.

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 39/1975 sb. rozh.

Za střet provozů dopravních prostředků ve smyslu ustanovení § 431 o. z. je třeba považovat i náraz jedoucího motorového vozidla do zastaveného motorového vozidla, které řidič uvedl do klidu nebo s nímž přerušil jízdu, ale nenechal je stát bez možnosti v případě potřeby zasáhnout, takže s tímto vozidlem nepřestal být účastníkem silničního provozu. 1) 100/1975 Sb. o pravidlech silničního provozu.

(Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR z 31. 5. 1974, [2 Cz 10/74](#))

Žalobce se proti žalovanému domáhal náhrady škody v částce 1531,20 Kčs s přísl. Uváděl, že při jízdě osobním vozem dne 1. 12. 1968 z K. do A. zpozoroval v příkopu převrácené osobní auto, poskytl osádce havarovaného vozidla pomoc a vzal do svého automobilu tři zraněné cestující z tohoto vozidla. Když se chystal znovu nastartovat, aby zraněné dovezl do nemocnice, narazil na jeho automobil žalovaný svým osobním autem, neboť v důsledku smyslu na zledovatělém povrchu vozovky nezvládl řízení vozu, ačkoliv k předjetí měl jinak dostatek místa. Nárazem vozu bylo žalobcovo auto poškozeno a jeho oprava si vyžádala náklad 1531,20 Kčs.

Okresní soud v Bruntále vyhověl žalobě v plném rozsahu. Vycházel ze zjištění, že k nárazu vozidla žalovaného na vozidle žalobce došlo v době, kdy tento automobil stál na krajnici mimo vozovku. Podle názoru soudu prvního stupně bylo tedy vozidlo žalobce zaparkována a z toho soud prvního stupně dále dovodil, že nejde o nárok podle ustanovení § 431 o. z., nýbrž podle ustanovení § 427 o. z. Poněvadž zaparkování vozidla na místě, kde k němu došlo, bylo z hlediska ustanovení dříve platné vyhlášky č. 80/1966 Sb. ko pravidlech silničního provozu přípustné, neshledal soud u žalobce žádnou vinu na vzniku škody.

Krajský soud v Ostravě doplnil řízení výsledkem znalce a žalobu posoudil podle ustanovení § 431 o. z. jako střet dvou dopravních prostředků. Byl však toho názoru, že při řízení vozidla žalovaným nedošlo k zaviněnému porušení ustanovení vyhlášky č. 80/1966 Sb., takže žalovaný za vzniklou škodu neodpovídá. Proto odvolací soud změnil rozsudek soudu prvního stupně tak, že žalobu zamítl.

Nejvyšší soud ČSR rozhodl o stížnosti pro porušení zákona, kterou podal generální prokurátor ČSR, tak, že uvedeným rozsudkem soudu druhého stupně byl porušen zákon.

Z odůvodnění:

Na projednávanou věc náhrady škody se vztahuje v ustanovení § 431 o. z., neboť ke vzniku škody došlo střetnutím provozu dvou provozovatelů. I když vozidlo žalovaných narazilo do zastaveného vozidla žalobce, šlo o střet vozidel ve smyslu tohoto zákonného ustanovení, neboť žalobce v době nárazu zastavil automobil pouze na dobu nezbytně nutnou (v daném případě k poskytnutí pomoci osobám z vozu, který na silnici havaroval); za této situace byl řidič s tímto vozidlem nadále účastníkem provozu, když je neopustil na delší dobu bez možnosti v případě potřeby zasáhnout, a vozidlo bylo i připraveno k okamžitému pokračování v další jízdě.

Nesprávně však soud druhého stupně měl za to, že v případě odpovědnosti podle ustanovení § 431 o. z. jde o odpovědnost za zavinění.

Vypořádání mezi provozovateli, jejichž provozy dopravních prostředků se střetly (§ 431 o. z.), podle účasti na způsobení vzniklé škody navazuje na zásadu objektivní odpovědnosti a je těsně spjato se zkoumáním příčin vzniku škody, vyjádřených v účasti jednotlivých provozovatelů na způsobení této škody. Jde o zkoumání všech objektivních i subjektivních okolností vzniku škody spojených jak s porušením právní povinnosti, tak i s objektivními skutečnostmi na straně obou provozovatelů (viz stanovisko uveřejněné pod č. 64/1972 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek).

Podle uvedeného právního názoru bylo tedy třeba posoudit účast žalobce na způsobení vzniklé škody, zejména zda si žalobce počínal v rozporu s ustanoveními vyhlášky č. 80/1966 Sb. o pravidlech silničního provozu, za jejíž účinnosti ke střetu vozidel žalobce a žalovaného došlo. Při ohodnocení účasti žalovaného na vzniku škody bylo třeba vzít v úvahu, že hlavní příčinou vzniku škody byla skutečnost, že žalovaný při jízdě narazil na zastavený automobil žalobce, byť se tak stalo v důsledku smyku auta na zledovatělé vozovce bez porušení povinností žalovaného.

Teprve po takovém posouzení účasti obou provozovatelů na způsobení vzniklé škody bylo možno odpovědně rozhodnout o náhradě této škody.

Jestliže soud druhého stupně vycházel z jiného právního názoru, porušil svým rozhodnutím zákon v ustanovení § 431 o. z.

1) Srov. nyní zejména § 2, § 7 odst. 21 a § 20 odst. 10 vyhlášky č. 100/1975 Sb. o pravidlech silničního provozu.